

SPIS TREŚCI

I. NOWE KIERUNKI W SZKOLNICTWIE I WYCHOWANIU NA PRZEŁOMIE XVIII I XIX WIEKU	5
Przewrót w nauce i technice	5
Ideologia „restauracji” i liberalizmu	7
Projekty dostosowania szkolnictwa do nowych stosunków społecznych	9
Oświata ludu	13
Kierunki rozwojowe szkoły średniej. Pedagogika naukowa	18
II. OŚWIATA POLSKA PO UPADKU PAŃSTWA	23
Spuścizna Komisji Edukacji Narodowej	23
Oświata i szkolnictwo polskie na obszarach administracji szkolnej Uniwersytetu Wileńskiego	25
Polityka Rosji wobec szkolnictwa polskiego	25
Uniwersytet Wileński i wileński okręg szkolny	26
Związki młodzieży	29
Program oświatowy Tadeusza Czackiego i Liceum Krzemienieckie	32
Oświata na innych obszarach ziem polskich	37
Zabór pruski	37
Zabór austriacki	41
III. PEDAGOGIKA I OŚWIATA W DOBIE KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO, KRÓLESTWA KONGRESOWEGO I POWSTANIA LISTOPADOWEGO	46
Organizacja władz szkolnych i szkolnictwa w Księstwie Warszawskim i Królestwie Kongresowym	46
Szkoły elementarne i kształcenie nauczycieli	50
Kształcenie praktyczne – szkoły wydziałowe	57
Szkoły departamentowe (wojewódzkie) i uniwersytety; szkoły techniczne	58
Początki kształcenia dziewcząt	63
Szkolnictwo w dobie powstania listopadowego	66
Szkolnictwo Rzeczypospolitej Krakowskiej	68
Rozwój nauk pedagogicznych	70
Stanisław Staszic	71
Jędrzej Śniadecki	73
Klementyna Tańska-Hoffmanowa	74
Inne osiągnięcia	75

IV. OŚWIATA I MYŚL PEDAGOGICZNA W WIELKIM KSIĘSTWIE POZNAŃSKIM, NA ŚLĄSKU, POMORZU I MAZURACH	78
Stosunek władz pruskich do polskiej oświaty	78
Ożywienie polskiego życia narodowego w latach czterdziestych XIX wieku . .	80
Wiosna Ludów i działalność oświatowa Ewarysta Estkowskiego	82
Idee oświatowe Wiosny Ludów	82
Działalność i poglądy pedagogiczne Ewarysta Estkowskiego	84
Oświata polska na Śląsku, Pomorzu, Warmii i Mazurach w okresie Wiosny Ludów	88
Rozwój myśli pedagogicznej	91
Karol Libelt	92
August Cieszkowski	94
Bronisław Trentowski	96
V. SZKOLNICTWO I OŚWIATA POLSKA W ZABORZE ROSYJSKIM PO UPADKU POWSTANIA LISTOPADOWEGO	100
Represje popowstaniowe	100
Szkolnictwo elementarne i średnie	101
Szkolnictwo zawodowe	104
VI. REFORMA SZKOLNA ALEKSANDRA WIEŁOPOLSKIEGO	108
Wzmożenie ruchu pedagogicznego w okresie przygotowań do reformy szkolnej	108
Ustawa szkolna z roku 1862	113
VII. OŚWIATA W KRÓLESTWIE POLSKIM W OSTATNICH DZIESIĘCIOLECIACH XIX W.	120
Upadek Ustawy z roku 1862 i unifikacja szkolnictwa Królestwa ze szkolnic- twem w Rosji	120
Ideologia oświatowa pozytywistów warszawskich	125
Rozwój pedagogicznego ruchu wydawniczego	127
Nauczanie domowe	130
Wychowanie przedszkolne	133
Oświata ludu	134
Konrad Prószyński	136
Mieczysław Brzeziński i sprawa literatury dla ludu	138
Działalność oświatowa polskich socjalistów	138
Kursy naukowe, biblioteki i problemy samokształcenia	139
Kursy naukowe	139
Biblioteka naukowa w Warszawie	140

Sprawa samokształcenia. Przewodnik dla samouków	141
VIII. PEDAGOGIKA W KRÓLESTWIE POLSKIM	
W DRUGIEJ POŁOWIE XIX WIEKU	145
Kształtowanie nowoczesnej polityki oświatowej i rozwój myśli pedagogicznej	145
Pedagogika pozytywizmu warszawskiego i jej główni przedstawiciele	149
Henryk Wernic	151
Aleksander Świętochowski	155
Piotr Chmielowski	159
Adolf Dygasiński	161
Aleksander Głowacki (Bolesław Prus)	163
IX. OŚWIATA POLSKA POD ZABOREM PRUSKIM	
NA PRZEŁOMIE XIX I XX WIEKU	169
„Walka kulturalna” i germanizacja szkolnictwa polskiego	169
Programy organiczne i działalność oświatowa. Kółka rolnicze i kasy pożyczkowe	172
Strajki szkolne	179
X. OŚWIATA W GALICJI W ERZE AUTONOMII	184
Program oświatowy Józefa Dietla	184
Powstanie i organizacja Rady Szkolnej Krajowej	188
Szkoła ludowa i kształcenie nauczycieli	190
Szkolnictwo średnie i zawodowe	195
Projekty reformy szkoły średniej	197
Szkolnictwo wyższe i nauka. Fermenty wśród młodzieży	199
Ruch społeczno-oświatowy	203
Ruch nauczycielski i pedagogiczny	208
XI. OŚWIATA I MYŚL PEDAGOGICZNA W KRÓLESTWIE	
W PRZEDEDNIU PIERWSZEJ WOJNY ŚWIATOWEJ	216
Sprawa czytelnictwa na wsi	216
Strajk szkolny i polemiki wokół oświaty i wychowania	217
Działalność społeczno-oświatowa	221
Rozwój nauk pedagogicznych	225
Jan Władysław Dawid	226
Aniela Szycówna	230
Stanisław Karpowicz	231
XII. W CZASIE PIERWSZEJ WOJNY ŚWIATOWEJ	236
Po wybuchu wojny	236

Programy oświatowe i polemiki o oblicze przyszłej szkoły polskiej.	
Upowszechnienie nauczania początkowego	237
XIII. PEDAGOGIKA I SZKOLNICTWO	
DRUGIEJ RZECZYPOSPOLITEJ	2745
Kierunki rozwoju myśli pedagogicznej	245
Program oświatowy Ksawerego Praussa i Sejm Nauczycielski z roku 1919	247
Ustrój szkolny i projekty reform szkolnych do roku 1932	251
Sprawa selekcji szkolnych	255
Projekty reformy szkolnej	258
Reforma szkolna z roku 1932	260
Polemiki dotyczące zagadnień ustroju szkolnego oraz działalność	
lewicy nauczycielskiej	263
Oświata dorosłych w okresie Drugiej Rzeczypospolitej	265
Rozwój nauk pedagogicznych	268
XIV. OŚWIATA POLSKA NA OBCYZIŹNIE	282
Tworzenie się skupisk emigracyjnych	282
Oświata emigracyjna	284
Na emigracji politycznej	284
Na emigracji zarobkowej	286
Niemcy	287
Francja i Belgia	288
Stany Zjednoczone Ameryki	290
Ameryka Łacińska	292
XV. TAJNA OŚWIATA POLSKA W CZASIE	
DRUGIEJ WOJNY ŚWIATOWEJ	3295
Eksterminacja oświaty i kultury	295
Walka nauczycielstwa o polską oświatę	296
Szkolnictwo wyższe	300
Tajne nauczanie i walka o zagrożoną kulturę	302
XVI. PO WYZWOLENIU	306
Odbudowa szkoły polskiej	306
Ogólnopolski Zjazd oświatowy w Łodzi	309
Zakończenie	311
Indeks nazwisk	321

